

10—26/6/1975.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LX. tv. 28. §-ára
figyelemmel

*

014

HK 7/1986 miv. WL

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTER-HELYETTESÉNEK
06. számú
UTASÍTÁSA**

Budapest, 1975. évi március hó 26-án.

Tárgy: A rendőri szervek gyermek- és ifjúságvédelmi feladatainak szabályozása.

Az MSZMP KB 1971. évi februári határozata, az 1971. évi IV. törvény az ifjúságról meghatározta az ifjúságpolitika célját és tartalmát. Hazánk szocialista társadalmi és gazdasági rendje kedvező feltételeket teremtett politikai célkitűzéseink maradéktalan megvalósításához. A szocialista demokrácia szélesedése, dolgozó népünk anyagi jólétének növekedése, marxista-leninista műveltségének és kulturális színvonalának emelkedése, kölcsönösen tovább bővítik ifjúságpolitikai célkitűzéseink megvalósulásának feltételeit. Egyben elősegítik a fiatalok bűnözése megelőzését és visszaszorítását.

E pozitív tényezők mellett negatív hatások is érvényesülnek, amelyek károsan befolyásolják egyes fiatalok személyiségének formálódását. E káros vonások eredményeként évek óta magas a fiatalok bűnelkövetők száma, különösen azoké, akik bűncselekményeiket csoportosan vagy ismételten követték el.

Az ifjúságvédelmi munka hatékonyabbá tétele, a fiatalok bűnözésének eredményesebb megelőzése és visszaszorítása az elkövetett bűncselekmények maradéktalan felderítése érdekében a BM II. Főcsoportfőnökség irányítása alá tartozó szervek részére az alábbi

u t a s í t á s t

adom.

1. A rendőrség ifjúságvédelmi feladatai körében:

a) Fogantassanak intézkedéseket a fiatalok bűncselekményeinek megelőzésére, felderítésére, illetőleg az előkészületben lévő vagy megkezdett bűncselekmények véghezvitelének megakadályozására.

b) Működjenek közre a gyermek és fiatalok védelmére vonatkozó jogszabályok végrehajtásában, ennek során ku-

ÁLLAMBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK
TÖRTÉNETI LEVÉLTÁRA

4.2
70-26/6/1975
2. sorozat 27. doboz

tassák fel a veszélyeztetett helyzetben lévő gyermek és fiataalkorúakat, erről adjanak jelzést az intézkedésre illetékes szervezeteknek.

c) Kutassák fel az eltűnt, valamint a javító-nevelő intézetből (nevelőotthonból), a szülőktől (gondozótól) megszökött gyermek és fiataalkorúakat, gondoskodjanak szüleiknek, illetve az illetékes gyermek és ifjúságvédelmi intézetnek történő átadásukról, a szülői felügyelet nélkül hagyott gyermek és fiataalkorúak ideiglenes gondozásba vételéről.

2. A rendőri szervezetek fordítsanak megkülönböztetett figyelmet a fiataalkorúak bűnözése okainak feltárására, elemzésére és az állami, társadalmi szervezetek útján azok megszüntetésének kezdeményezésére.

3. A megelőző munka továbbjavításával, gyors és hatékony intézkedésekkel akadályozzák meg a bűncselekmények elkövetését és a bűnözés kiszélesedését.

Fiataalkorú ellen indított büntető eljárásban differenciáljanak a cselekmény és az elkövető társadalomra veszélyességének foka szerint.

a) Alkalmazzák a szülő (gondozó) jelenlétében történő — a büntető eljáráson kívüli — rendőrhatósági (jegyzőkönyvi) figyelmeztetést.

b) Kezdeményezzék a gyámhatóságnál a védő-óvóintézkedések megtételét, az alkoholista fiataalkorúval vagy a szülővel (gondozóval) szemben pedig az alkoholelvonó kezelésre utalást.

c) Csekélyebb társadalomra veszélyességű jogsértés elkövetése esetén — amennyiben az intézkedés törvényi előfeltételei fennállnak — kezdeményezzék:

- a Btk. 60. §-a alapján történő figyelmeztetést,
- az iskolai, vagy munkahelyi fegyelmi felelősségrevonást,
- a társadalmi bírósági eljárást,
- a szabálysértési eljárást.

4. A fiataalkorúak bűnözésének megelőzése, visszaszorítása és felderítése érdekében tegyék támadóbbá a bűnügyi operatív munkát.

a) A bűnügyi operatív felderítések mindennek előtt a bűncselekmények megelőzésére irányuljanak, s az operatív eszközök és módszerek — a célnak megfelelő — tervszerű, koordinált és időbeni alkalmazásával növeljék a fiataalkorúak bűnözése területén a felderítő munka színvonalát.

b) Értékeljék, elemezzék a fiataalkorú bűnözők életkori sajátosságait, bűnözési módszereit s a tapasztaltakat hasznosítsák az e területen foglalkoztatott hálózati személyek és alkalmi titkos adatszolgáltatók kiválasztásánál, nevelésénél és vezetésénél.

c) A hálózatot és az alkalmi titkos adatszolgáltatókat — a terület sajátos bűnügyi helyzetének figyelembe vételével — olyan feladatokkal kell ellátni, amelyek:

- a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható, a társadalmi normákkal tudatosan szembe helyezkedő, kétes egzisztenciájú fiatalok, ezek kapcsolatai, továbbá a galeriképző góccok, a kábítószer és az azt helyettesítő egyéb anyagok beszerzésének és felhasználásának felderítését eredményezik,
 - a fiatalok veszélyes bűnözők, volt galeri vezérek és hangadók, a bűnöző fiatalok által rendszeresen látogatott szórakozóhelyek, gyülekezőhelyek ellenőrzését biztosítják.
5. Az intézeti szökések megelőzése, megakadályozása érdekében — indokolt esetben — szervezzék meg a különleges (zárt jellegű) és javító-nevelő intézetek operatív biztosítását.
- a) Az intézetek hálózati ellenőrzésének megszervezését a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok vezetőinek rendőri (bűnügyi) helyettesei engedélyezik.
 - b) Az intézetekben az operatív (hálózati) munka különösen:
 - a szökések előkészületeinek felderítésére és megakadályozására,
 - a szökés idején, vagy korábban elkövetett, de elhallgatott bűncselekmények és körülményeik felderítésére,
 - az intézetből történő elbocsátás után elkövetni szándékos bűncselekmények megismerésére irányuljon.
6. A nyomozó portyák és razziák alkalmával, továbbá a közrendvédelmi (körzeti megbízott, őr- és járőr), valamint a közlekedésrendészeti szolgálat járőreinek bevonásával tegyék rendszeressé:
- azoknak a fiataloknak a körültekintő és differenciált ellenőrzését, akiket a bíróság javító-nevelő munkára ítélt, akiknél a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását próba-időre felfüggesztette, továbbá akik a fiatalok börtönéből, fogházából, vagy javító-nevelő intézetből szabadultak, ha alaposan feltehető, hogy korábbi bűnöző életmódjukkal nem szakítottak és részükről újabb bűncselekmények elkövetése várható;
 - a galerik által látogatott helyek, a bűnügyileg fertőzött szórakozóhelyek fokozott ellenőrzését, a felderített galerik bomlasztását, illetőleg a bűnöző galerik felszámolását;
 - a közterületek, a dolgozók szórakozását és pihenését szolgáló nyilvános helyek, pályaudvarok várótermei és azok környéke ellenőrzését;
 - a vendéglátóipari helyiségek ellenőrzése során a belkereskedelmi miniszternek a fiatalok vendéglátóipari helyiségekben való tartózkodásáról és szeszes itallal történő kiszolgálásáról szóló rendeletében foglalt előírások betartásának figyelemmel kísérését;
 - azoknak az ellenőrzését, akik szállást (búvóhelyet) biztosítanak a bűnöző, a szökésben lévő és csavargó gyermek- és fiataloknak.

7. Az ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb végrehajtása érdekében a rendőri szervek rendszeresen működjenek együtt a társadalmi erővel és a feladatok megvalósításában segíteni kész állampolgárokkal.
- a) A fiatalok bűnözésének megelőzésére irányuló konkrét feladatokkal lássák el az ifjúságvédelmi önkéntes rendőri csoportokat, valamint a közrendvédelmi szolgálat által foglalkoztatott önkéntes rendőröket.
 - b) A pedagógusokat, a munkásöröket, az üzemrendészeket, a polgári fegyveres öreket, valamint a KISZ Ifjú Gárda egységeit rendszeresen tájékoztassák a fiatalok bűnözés helyzetéről és jellegéről, a bűnözés helyi okairól, hogy munkahelyükön, lakóhelyükön felismerjék és időben jelezhessék az ifjúságvédelemmel kapcsolatos és rendőri beavatkozást igénylő jelenségeket.
8. A fiatalok bűnözéstől való visszaszorítása érdekében tegyék hatékonyabbá a rendőrség propaganda tevékenységét.
- a) A jogpropaganda munka kiszélesítése érdekében fokozottabban igénybe kell venni a tömegkommunikációs (országos és helyi sajtó, rádió, televízió) eszközöket.
Fel kell használni az osztályfőnöki órákat, a Természettudományi Ismeretterjesztő Társaság, az Alkoholizmus Ellenes Bizottság, a Vöröskereszt, a Magyar Nők Országos Tanácsa és a KISZ érdekvédelmi bizottságának felvilágosító tevékenységét.
 - b) Az egyes bűnügyek vizsgálatának befejezése után differenciáltan sajtónyilvánosságot kell biztosítani, ha:
 - az erőszakos, garázda jellegű bűncselekményt a fiatalok csoportosan — galeriban — követték el, továbbá egy elkövető esetén is, ha súlyos élet-, vagy vagyon elleni bűncselekményt követett el;
 - a fiatalok bűncselekmény elkövetésére felnőttkorú, visszaeső, vagy veszélyes bűnöző bűjtotta fel;
 - a fiatalok családi környezete sodorta a bűnözés útjára;
 - a gyermek-, vagy fiatalok sérelmére erőszakos bűncselekményt követtek el.
9. A rendőrség és az állami, gazdasági szervek, valamint a társadalmi szervezetek közötti együttműködés fejlesztésében, a feladatok összehangolásában a rendőri szervek vezetői (megbízottai) működjenek közre.
- a) Vegyenek részt a megyei (budapesti), a városi (kerületi), a községi gyermek- és ifjúságvédelmi bizottságok munkaprogramjának kialakításában. Biztosítsák a rendőri szervekre háruló feladatok végrehajtását.
 - b) Tájékoztassák e kapcsolatok során a bizottságokat, a gyámhatóságokat a fiatalok bűnözésének helyi alakulásáról, a sajátosságairól, helyi intézkedést igénylő okairól, s tegyenek konkrét javaslatokat a bűnmegelőzés érdekében.

- c) Az ismételt bűnelkövetés megelőzése érdekében a rendőrkapitányságok ifjúságvédelmi előadói (nyomozói), továbbá a körzeti megbízottak segítsék a helyi tanácsok gyámhatóságait a fiatalok bűnözők utógondozásának megszervezésében, tartsanak rendszeres kapcsolatot a hivatalos és a társadalmi pártfogókkal.
10. A rendőri szervek vezetői és az ifjúságvédelmi feladattal megbízott beosztottak rendszeresen tanulmányozzák az ifjúsággal kapcsolatos párt, KISZ határozatokat, a jogszabályokat és dolgozzák ki az ezekből eredő rendőri feladatokat.
- a) A rendőri szervek, a szolgálati ágak vezetői — hatáskörüknek és sajátos feladataiknak megfelelően — tegyék meg a szükséges intézkedéseket a szolgálati ágak és szakvonalak közötti együttműködés biztosítására, irányítsák, ellenőrzik a feladatok végrehajtását.
- b) A BM II/I. Csoportfőnökség országosan, a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok illetékességi területükön a jogszabályban és BM utasításokban meghatározottak szerint értékeljék a fiatalok bűnözése struktúrájában és dinamikájában bekövetkezett változásokat, ezeknek okait, továbbá a tett rendőri intézkedések hatását.
- c) A BM II/I. Csoportfőnökség tartson munkakapcsolatot az egyes minisztériumok, országos hatáskörű szervek és hatóságok illetékes vezetőivel, az Országos Gyermek és Ifjúságvédelmi Bizottsággal, a KISZ KB mellett működő Országos Ifjúságvédelmi Társadalmi Munkabizottsággal. A BM II/II. Csoportfőnökség pedig a KISZ KB Intézőbizottsága mellett működő Ifjú Gárda Országos Tanácsával. Az ifjúság körében végzendő munkáról szóló párt és kormányhatározatok eredményesebb végrehajtásának segítése érdekében, e szervek részére adjon rendszeres tájékoztatást a fiatalok bűnözésének alakulásáról, társadalmi intézkedést igénylő okairól, továbbá az ifjúság körében tapasztalható, a szocialista társadalmi rendszerünktől idegen jelenségekről.
- d) A BM II/I.—II/II. csoportfőnökségek rendszeresen ellenőrzik és értékeljék a megyei (budapesti) rendőr-főkapitányságok gyermek és ifjúságvédelmi munkáját, az e tárgykörbe tartozó intézkedések folyamatosságát és hatékonyságát, s ezzel összefüggésben a büntető jogalkalmazás jogpolitikai elveinek érvényesülését. A helyes kezdeményezések, a jó tapasztalatok általánosítása mellett tárják fel a munka hiányosságait és intézkedjenek azok megszüntetésére.
- e) A fiatalok elkövetőknél a politikai jellegű és a köztörvényes bűncselekmények gyakori összefonódása miatt, továbbá az ifjúságvédelmi munka hatékonyságának növelése érdekében a rendőri szervek tervszerűen kötelesek együttműködni a BM III/III. Csoportfőnökség ifjúságvédelmi szerveivel és a rendőr-főkapitányságok III/III. osztályaival.

A politikai jellegű bűncselekményekre utaló információkat részükre át kell adni, a szükséges esetben a bűncselekmény felderítéséhez segítséget kell nyújtani.

Készült: 420 példányban.
Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.
Kapják: miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
Hór. országos parancsnoka,
III., IV. Főcsoportfőnökség csoportfőnökei,
Igazgatásrendészeti csoportfőnök,
BM NYK vezetője és az 1., 2. osztályok vezetői,
BM Belbiztonsági Osztály vezetője,
II. Főcsoportfőnökség osztályvezetői,
III/III—2. Osztály vezetője,
IV/I. Csoportfőnökség Tanulmányi és Kiképzési Oszt. vezetője,
rendőriskolák parancsnokai,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok, helyetteseik,
II/I—1., 2., 3. (BRFK-n II/I—5., 7. Osztály) közrendvédelmi,
közlekedésrendészeti és állambiztonsági osztályok vezetői,
járási, városi, kerületi rendőrkapitányok.